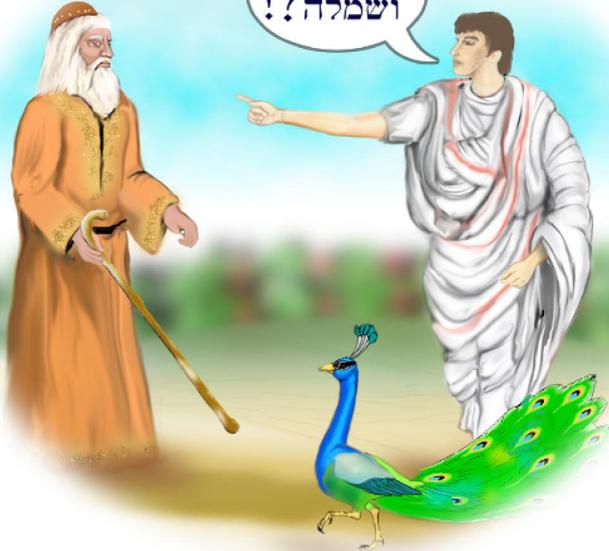

לחם לאכול ובגד ללבוש

"וַיִּדְרֹךְ יַעֲקֹב נֶדְרָר לְאִמּוֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרָנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לְאֹכַל וּבִגָד לְלַבֵּשׁ" (בראשית כח כ)¹

לחם
ושמלה!?

בראשית רבה פרשה ע סימן ה

"ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש" - עקילס הגר נכנס אצל ר' אליעזר, אמר לו: הרי כל שבחו של גר שנאמר: "ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה" (דברים י יח)! כמה טווסים יש לי, כמה פסיונים יש לי, אפילו על עבדי לא משגיחין.² אמר לו: וכי קלה היא בעיניך דבר שנתחבט עליו אותו זקן? שנאמר: "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש" ובא זה והושיטו לו בקנה!³

נכנס אצל רבי יהושע התחיל מפייסו בדברים: "לחם" - זו תורה ... "שמלה" - זו טלית.⁴ זכה אדם לתורה - זכה לטלית, ולא עוד אלא שהן משיאים את בנותיהם לכהונה והיו בניהם כהנים גדולים ומעלים עולות על גבי המזבח. "לחם" - זה לחם הפנים, "ושמלה" - אלו בגדי כהונה ... אמרו: אילולי אריכות פנים שהאריך ר' יהושע עם עקילס, היה חוזר לסורו. וקרא עליו: "טוב ארך אפים מגיבור" (משלי טז לב).⁵

שבת שלום
מחלקי המים

¹ אחרי שה' כבר מבטיח לו: "וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשָׁמְרָתִיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ וְכוּ'" (בראשית כח טו), יעקב מבקש גם לחם לאכול ובגד ללבוש שאת זה ה' לא הבטיח לו.

² אפילו העבדים שלי אוכלים ומתלבשים בהרחבה. עקילס מסמל את רומי העשירה מול יהודה הענייה. למה שמישהו יתגייר ויצטרף לעם היהודי?

³ ר' אליעזר נוזף בעקילס. התורה מבטיחה לגר את מה שלא הובטח ליעקב אבינו ומושיטה לו בקנה - בקלות ובלי קושי - את מה שלא ניתן ליעקב אבינו. אתה עקילס מזלזל בלחם ושמלה - אבל באמת אל יהי הדבר קל בעיניך.

⁴ טלית מסמלת תפקיד ציבורי. ראה שמות רבה כז ט: "נתמנה אדם בראש ונטל טלית ... כל טורח הצבור עליו". לא ידוע לנו על מינוי ציבורי שקיבל עליו עקילס-אונקלוס, אבל זכה למפעל תרגום התורה לארמית. היכן? בבית מדרשם של ר' אליעזר ור' יהושע. ראה מסכת מגילה דף ג עמוד א: "תרגום של תורה - אונקלוס הגר אמרו מפי רבי אליעזר ורבי יהושע".

⁵ השווה מדרש זה עם הסיפור על הגר שבא לפני שמאי והלל ובקש: "גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת" (שבת לא ע"א). שמאי דוחף אותו באמת הבנין (קנה?) ואילו הלל מקרבו. ר' אליעזר (בן הורקנוס) הוא מתלמידי בית שמאי. ר' יהושע (בן חנניה) הוא מבית הלל.